

Tie vapauteen

Rov. Olavi Peltola

(Näkökulma -lehti 2/2018)

"Nyt suuri osa meikäläisistä tekee siitä vapaudesta, johon Kristus vapautti meidät lain kauhuista, synneistä ja iankaikkisesta kuolemasta eräänlaisen huolettomuuden ja luvan lihalle tehdä mitä tahansa. Tässä ei ole varmasti syytä lisätä öljyä kaminaan, eli heittää lakia menemään ja vähätellä niitä syntejä, joiden Kristus sanoi

tulevan aivan yleiseksi ennen viimeistä päivää, kuten juomingit ja juopottelu, niinkuin niistä ei muka olisi vahinkoa hurskaille. Päinvastoin on usein ja huolellisesti teroitettava tuollaisten seurakunnissa olevien kovien ja parannusta tekemättömien takia Kristuksen, profeettojen ja apostolein puheita, joissa uhataan tuholla tuollaisiin paheisiin langenneita" (Luther).

"Jokaisen kristityn tulee ruumiillisella itsekurilla tai ruumiillisilla harjoituksilla ja töillä harjoittaa itseään ja pitää itsensä niin kurissa, ettei yltäkylläisyys ja joutilaisuus pääse kiihottamaan mihinkään syntiin. Tämä ei saa kuitenkaan tapahtua siinä tarkoituksessa, että me näillä harjoituksilla ansaitisimme anteeksiantamuksen tai sovittaisimme syntimme. Tätä ruumiillista itsekuria on harjoitettava alinomaan, ei ainoastaan harvoina määrättyinä (Luuk.21:34) päivinä, niin kuin Kristus sanoo: 'Pitäkää vaari itsestänne, ettei teidän sydämiänne raskautu päihtymys'; ja: 'Tätä riivaajien lajia ei saa lähtemään ulos muulla kuin rukouksella ja paastolla', (Mark.9:29). Samoin Paavali (1Kor.9:27) sanoo: 'Minä kuritan ruumistani ja alistan sen kuuliaisuuteen'. Tässä hän selvästi osoittaa, ettei hän kurita ruumistaan ansaitakseen tällaisella kurituksella syntien anteeksiantamuksen, vaan sitä varten, että hän saattaisi ruumiinsa kuuliaiseksi ja vastaanottavaiseksi hengelliselle elämälle ja kykeneväksi suorittamaan kutsumukseensa kuuluvat tehtävät" (Tunnustuskirjat).

Eräs uskomme syvimmistä ja vaikeimmista kysymyksistä on kysymys Raamatussa Jumalan sanana olevan lain ja evankeliumin vastakohta. Ensinnäkin koko ihmiskunta on lain alla. Vain Kristus tuo evankeliumin ja sen mukaan vapauden. Mutta toiseksi kristittykin on jatkuvasti sekä lain että evankeliumin alla. Usko on yhä uudistuvaa pyrkimystä siirtymistä lainalaisuudesta evankeliumin alaisuuteen, epätoivosta toivoon, pimeydestä valkeuteen ja kuolemasta elämään. Kristus on vapauttanut meidät lain kirouksesta tullessaan meidän sijastamme kiroukseksi. "Laki käskee ja vaatii meiltä sitä, mitä meidän on tehtävä; se katsoo vain tekojamme ja on pelkkää vaatimusta, sillä laissa Jumala sanoo: tee tämä, jätä tämä, tämän tahdon sinun tekevän. Evankeliumi sitä vastoin ei julista tekemisiä eikä tekemättä jättämissä. Se ei vaadi meiltä mitään, vaan kääntää asian toisin päin, tekee päinvastoin eikä sanokaan: tee tämä, tee se, vaan se vain pyytää meitä ottamaan avoimin sylin vastaan sen, mitä nämä sanat sanovat: Katsopa, rakas ihminen, tämän Jumala on tehnyt sinun puolestasi, hän on antanut Poikansa tulla lihaan sinun vuoksesi, hän on antanut tappa hänet sinun tähtesi" (Luther).

On muuten merkillinen asia, että ihminen on vihamielisempi Jumalan armoa kuin lakia kohtaan. "Voittosi voimalla tielleni loista, Herrani, terveeksi uskoni tee! Pakanamieleni paljasta, poista, armoa vastaan se juonittelee. Sydän ja suu että raitistuu, valoksi anna vain ristisi puu" (Sinols). Kristittyinä näemme, että meidän vapautemme perimmäinen lähtökohtana on tilanne, jossa seisomme Jumalan tuomioistuimen edessä. Emme ole syntiemme tähden täyttäneet emmekä kykene tulevaisuudessakaan täyttämään Jumalan lain oikeutettuja vaatimuksia. Siksi laki kiroaa meidät (Gal.3:10). Jumalan ja meidän välillä vallitse viha, sillä "Jumalan viha ilmestyy taivaasta ja kohdistuu kaikkeen jumalattomuuteen ja vääryyteen, jota ihmiset tekevät" (Room.1:18). Ainoa, mikä pelastaa meidät Jumalan vihalta on Jeesus Kristus (1Tess.1:10; Joh.3:36). Vain hänessä saamme vapauden. "Siksi on tämä vapaus, että me vapaudumme Jumalan vihasta, sanomatonta vapautta, paljota enemmän kuin taivas ja maa ja koko luomakunta" (Luther).

"Meidän omatuntomme on vapaa ja iloinen eikä pelkää tulevaa vihaa. Tämä on totisin ja arvaamattomin vapaus, jonka jalouden ja kunnian rinnalla valtiollinen ja lihallinen vapaus tuskin on rahdun tai raiskan veroinen. Sillä kuka osaa ilmaista, kuinka suuri asia se on, että ihminen voi varmasti päättää, ettei Jumala ole hänelle vihainen eikä koskaan vihastu häneen, vaan että hän on iankaikkisesti suosiollinen ja lempeä Isä Kristuksen tähden? Totisesti suuri ja käsittämätön vapaus on, että tämä korkein Majesteetti rakastaa, varjelee ja auttaa meitä ja vihdoin vapahtaa meidät ruumiillisesti, niin että ruumiimme, joka kylvetään turmeluksessa, huonona ja heikkoudessa, nousee ylös turmeltumattomana, kunniaa ja voimassa. Olla iankaikkisesti vapaa Jumalan vihasta - se on sanomaton vapaus ja taivasta ja maata ja kaikkia luontokappaleita suurempi" (Luther).

Tässä on tausta Galatalaiskirjeen vapaudenjulistukselle. Sanoma vapaudesta läpäisee koko kirjeen ja on kirjeen teemana. Galatalaiskirje alkaa vapaudenjulistuksella. Kirje vakuuttaa meille, että Herra Jeesus Kristus uhraisi itsensä meidän syntiemme tähden ja sillä tavoin vapauttaa meidät (kreik. eksaireo, ottaa, reväistä pois, pelastaa) (Gal.1:4) kuten Herra astui alas vapauttaakseen kansansa Egyptin orjuudesta (Apt.7:34). Tätä vapautta ei voi kukaan muu antaa kuin yksin Kristus Jeesus (Gal.2:4). Vapauden kohtasimme silloin, kun kuulimme julistusta ristiinnaulitusta Kristuksesta (3:1). Tämä julistus vakuutti meille, että Jumalan Poika rakastaa meitä ja on antanut itsensä meidän puolestamme (2:20). Kuuntelimme tätä julistusta ja uskoimme sen sisältämään evankeliumiin (3:2). Jumala lahjoitti meille Hengen (3:5) ja saimme siunauksen (3:9). Vain tämä uutinen voi antaa meille vapauden Jumalan edessä ja vain siinä vapaudessa meillä on iankaikkinen elämä. Tämä uskonvanhurskauden (2:16) tuoma vapaus on kirjeen pääsanoma. Kristuksen vanhurskaus on häneen uskovan turva ja Kristuksen tuoma vapaus hänen ilonsa.

Vapautemme on varmuutta siitä, että Kristus on lunastanut meidät vapaaksi kaikesta lain kirouksesta (Gal.3:13). Edelleenkin kohtamme Jumalan lain ja joudumme toteamaan, ettemme pysty sitä täyttämään. Laki kiroaa meidät. Kristuksen lunastusteko on kuitenkin väkevämpi kuin lain kirous ja peittää kaikki meidän lainrikkomisemme. Raamattu on sulkenut kyllä kaikki meidät synnin vankilaan (Gal.3:22). Olemme olleet siellä lain vankeina ja vartioimina (3:23). Mutta kun Kristus tuli, vapauduimme uskossa häneen emmekä enää ole valvojan alaisia (3:24-25). Olemme olleet maailman alkuvoimien orjia (4:3). Mutta Kristus syntyi ihmiseksi ja lunasti lain alaisina elävät vapaiksi (4:5). Nyt olemme Kristuksen omia (3:29) ja vapaita Jumalan lapsia. Siksi uskallamme huutaa: "Abba, Isä" (4:6). Se on huutoa keskellä vajavuuksiemme ja syntisyyttämme.

Tämä vapaus merkitsee sitä, että nyt voimme elää arkeamme uskossa sellaiseen Jumalan Poikaan, joka rakastaa kaikessa ja aina meitä. Hänen rakkautensa vakuutena on se, että hän on antanut henkensä puolestamme (Gal.2:20). Tämän vapauden saavuttaneita uskallamme ja osaamme mennä aina ja kaikenlaisissa elämäntilanteissa Jeesuksen Kristuksen luokse. Katsomme häneen ja hän antaa sellaisen levon, joka tyydyttää sielumme syvimmän kaipuun. Silloin myös huomaamme, että elämäämme rajoittavat ikeet ja sitä painavat kuormamme muuttuvat hänen omikseen. Hänen ikeensä

on hyvä kantaa ja hänen kuormansa on meille kevyt (Matt.11:28-29). Se on monin veroin parempi kuin lihallinen ja sielullinen vapautemme, josta ihmisinä aina haaveilemme, mutta joka ei koskaan voi toteutua. Ja silloinkin kun luulemme sen saavuttaneemme, se vain pettää meidät.

Kristuksen antama vapaus vapauttaa meidät myös suhteessa toisiin ihmisiin. Se vapauttaa olemasta ihmisille mieliksi kuten Paavali kirjoittaa: "Pyrinkö olemaan ihmisille mieliksi? Jos vielä pyrkisin miellyttämään ihmisiä, en olisi Kristuksen palvelija" (Gal.1:10). Hän saattoi jopa sanoa: "Siitä minä hyvin vähän välitän, että te minua tuomitsette" (1Kor.4:3, KR 38). "Jumala on ostanut teidät täydestä hinnasta. Älkää ruvetko ihmisten orjiksi" (1Kor.7:23)! Kristitty saa olla riippumaton ja vapaa kaikesta eikä kenenkään alamainen (Luther). Samaan aikaan kuitenkin kristitty on kutsuttu palvelemaan lähimmäisiään kuten Kristuskin tuli palvelemaan. Paavali kirjoitti: "Vaikka olen vapaa ja kaikista riippumaton, olen ruvennut kaikkien orjaksi voittaakseni Kristukselle mahdollisimman monia (1Kor.9:19). Siksi kristitty on kaikesta vapaana velvollinen palvelemaan kaikessa ja on jokaisen alamainen (Luther).

Kristuksen antamassa vapaudessa olemme oppineet tuntemaan Jumalan ja ennen kaikkea Jumala tuntee nyt meidät (Gal.4:9). Mikään ei voi olla tämän valtavampaa ja vapauttavampaa elämässämme. Tämä vapautemme merkitsee myös sitä, että meidän alkuperämme, äitimme, joka meidät synnytti, on vapaa taivaallinen Jerusalem (4:26). Siellä on nyt kotimme ja hetken kuluttua olemme siellä. Silloin olemme hänen edessään kirkkaina, pyhinä ja moitteettomina, vailla tahraa, ryppyä ja virhettä (Ef.5:27). Vasta silloin vapautemme on toteutunut täydellisenä ja lopullisena. Tähän ihmeelliseen vapauteen Kristus vapautti meidät. Pysykäämme siis siinä lujina (Gal.5:1).